

Grimstad kommune

Kontrollutvalgets årsmelding 2016

Temark

Agder og Telemark
Kontrollutvalgssekretariat IKS

1. INNLEDNING

Kontrollutvalget avgir med dette en samlet årsmelding for 2016. Denne skal gi et bilde av utvalgets formelle rolle, instruks, forholdet til revisjonen og sekretariatet og de viktigste saker som er behandlet i året med kommentar. Kontrollutvalget avgir hvert år uttalelse til kommuneregnskapet, adressert til kommunestyret. Etter forskrift for kontrollutvalg, skal kontrollutvalget årlig rapportere om resultatet av gjennomførte forvaltningsrevisjonsprosjekter og selskapskontroll. Bestemmelsen må ses i sammenheng med vedtatte planer og presenteres på denne måten for året 2016.

2. KONTROLLUTVALGETS SAMMENSETNING

Kontrollutvalget velges av kommunestyret og skal på vegne av kommunestyret føre det løpende tilsynet med den kommunale forvaltningen. Alle kommuner og fylkeskommuner er pliktig til å velge et kontrollutvalg. Kommunestyret kan foreta nyvalg av kontrollutvalgets medlemmer i valgperioden, men da må hele utvalget velges på nytt. Kommuneloven krever at minst ett av medlemmene skal velges blant kommunestyrets medlemmer. Departementet har tolket det slik at dette gjelder ved konstituering. Regler for valg av medlemmer til kontrollutvalget er fastsatt i egen forskrift. Det er strenge begrensninger i hvem som er valgbare til utvalget.

Kontrollutvalgets medlemmer 2016

Medlemmer
Gunnar Topland (H), leder
Tore Fredvig Erichsen (Frp), nestleder
Hege Bjerke Erlandsen (H), medlem
Eli Skaiaa (Krf), medlem
Jarle Christiansen (Ap), medlem

Varamedlemmer 2016

Varamedlemmer for H, Frp	Varamedlemmer for Ap, Krf, V, SP
Laci Hege Laszlo (Frp)	Anne Mo Grimdalen (V)
Torkel Stana (H)	Anne Kari Mentzoni (Ap)
Tårån Haugstøl (Frp)	Teodor Teistedal (Krf)
Per Martin Strand (H)	Lars Magne Tønnesøl (Sp)
Per Øyvind Erlandsen (H)	

3. RAMMER FOR KONTROLLUTVALGETS ARBEID

Etter KommuneLOvens § 77 er kommunestyret pålagt å opprette et eget kontrollutvalg som skal forestå det løpende tilsyn og kontroll med den kommunale forvaltning og de folkevalgte organ som kommunestyret har opprettet. Tilsynet og kontrollen skjer på vegne av kommunestyret. KommuneLOvens § 77 slår fast:

"4. Kontrollutvalget skal påse at kommunens eller fylkeskommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte. Kontrollutvalget skal videre påse at det føres kontroll med at den økonomiske forvaltning foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak, og at det blir gjennomført systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og forutsetninger (forvaltningsrevisjon).

5. Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens interesser i selskaper m.m. "

Kontrollutvalgets oppgaver er i utgangspunktet gitt i kommuneLOven § 77, og i forskrift om kontrollutvalg av 15.06.2004, men kommunestyret kan konkret be utvalget utføre særskilte tilsynsoppgaver på sine vegne. Kontrollutvalgets hovedoppgave er å føre tilsyn og kontroll med den kommunale forvaltningen på vegne av kommunestyret og påse at kommunen har en forsvarlig revisjonsordning. Kontrollutvalget skal ifølge kommuneLOven sørge for mange oppgaver som vi vil komme nærmere inn på senere.

4. OPPLÆRING OG KURS

Det stilles stadig større krav og forventninger til kontrollutvalgets kompetanse, både fra det politiske miljø og kommunens innbyggere. Endret regelverk gjør det nødvendig å legge til rette for opplæring og kursvirksomhet for alle medlemmer av kontrollutvalget. Kunnskap om kontrollutvalgets rolle, oppgaver og lovverk er nødvendig for å utføre de oppgaver som fremgår av lov og forskrift. Slik opplæring og kursvirksomhet kan skje lokalt (høst og vårkonferanse i regi av Temark) eller gjennom sentrale tilbud. Kontrollutvalget inviteres blant annet årlig til landskonferansen for kontrollutvalg i regi av Norges kommunerevisorforbund (NKRF) og Fagkonferansen i regi av Forum for kontroll og tilsyn. Dette er viktige samlinger for å tilføre kontrollutvalgets medlemmer ny kunnskap, og det er en arena der kontrollutvalgsmedlemmer fra hele landet møtes, drøfter saker og arbeidsmetoder. Temark har arrangert to regionale konferanser for kontrollutvalgsmedlemmer i 2016. Dette for å øke og utvikle både nye og erfarne kontrollutvalgsmedlemmer sin kompetanse om kontrollutvalgets rolle, oppgaver og lovverk. På høstkonferansen til Temark holdt kontrollutvalgets leder, Gunnar Topland, et innlegg om hvordan kontrollutvalget har håndtert innkjøpsaken i Helse og omsorgssektoren.

5. SEKRETARIAT

Kontrollutvalget får sekretariatsbistand fra Agder og Telemark kontrollutvalgssekretariat IKS (Temark). Kommunen ble medeier av Temark fra 01.07.2014 i forbindelse med etableringen av sekretariatet i Agder. Med oppdrag for 31 kommuner og 3 fylkeskommuner i Vest-Agder, Aust-Agder og Telemark er Temark landets største kontrollutvalgssekretariat. Sekretariatet har seks ansatte og fast sekretær for kontrollutvalget er Sander Haga Ask.

Sekretariatet utreder, saksbehandler, bistår kontrollutvalget i praktisk tilrettelegging og oppfølging av møter, samt vedtaksoppfølging. I det løpende arbeidet er sekretariatet bindeledd mellom utvalg og revisjonsselskap, og utfører oppgaver på vegne av kontrollutvalget.

6. REVISJON

Kommunen er medeier i, og har avtale om levering av revisjonstjenester med Aust Agder Revisjon IKS. Arendal revisjonsdistrikt slo seg sammen med Aust-Agder fylkesrevisjon fra 01.01.2016. Selskapet leverer revisjonstjenester til 10 kommuner og fylkeskommunen i Aust-Agder. Selskapet utfører hovedsakelig regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og selskapskontroll for kommunen. Oppdragsansvarlig regnskapsrevisor er Ketil Raknes og oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor er Kristian Fjellheim Bakke. Hovedrevisor for Grimstad kommune er Arne Kjell Tellefsen.

Kontrollutvalget skal påse at revisjonen av kommunen skjer på en betryggende måte. Det er derfor viktig at utvalget har god dialog med revisor og holder seg orientert om revisjonens arbeid. Kontrollutvalget gjennomfører sitt påseansvar overfor revisjonen ved at revisor fast orienterer i kontrollutvalgets møter om det pågående revisjonsarbeidet. Revisor har i 2016 i tråd med god revisjonsskikk også lagt frem sitt engasjementsbrev som beskriver revisjonens oppfatning av oppdraget overfor Grimstad kommune og presentert den overordnede regnskapsrevisjonsstrategien for 2016.

7. ØKONOMI

For å utøve sin funksjon på en god måte har kontrollutvalget lagt vekt på å be kommunestyret om økonomiske rammer som muliggjør den aktiviteten som det legges opp til i møte- og arbeidsplanen. Kontrollutvalget er i henhold til kommuneloven pålagt å utarbeide budsjettforslag for kontroll- og tilsynsvirksomheten i kommunen.

Regnskapstallene for den samlede kontroll- og tilsynsvirksomheten i kommunen fremkommer av kommunens samlede årsregnskap. Det er sum for kontroll, tilsyn og revisjon som er vedtatt av kommunestyret. I denne posten ligger det kostnader til drift av kontrollutvalget, kjøp av sekretariattjenester og kjøp av revisjonstjenester.

Budsjett og regnskap for 2016 viser følgende

Beskrivelse:	Budsjett 2016	Regnskap 2016
Møtegodtgjørelse m.v.	55 000	138 313
Litteratur, abonnement	0	1 200
Matvarer	5 000	5 018
Kurs/opplæring (inkl. reise)	60 000	48 014
Kontrolltjenester (inkl. selskapskontroll)	40 000	46 200
Undersøkelse Helse og omsorgssektor KS vedtak 2016	400 000	395 000
Sum KU	560 000	633 745
Kjøp fra IKS		
<i>Sekretariat</i>	210 000	198 500
<i>Revisjon</i>	2 028 000	2 019 000
Sum kontrollvirksomhet	2 798 000	2 851 245

Regnskapet for 2016 viser et totalt merforbruk på kr. 53 245. Merforbruket er forventet og skyldes arbeidet med saken om kjøp av helsetjenester i Grimstad kommune. Denne saken har medført ekstra møter og det ble opprettet en styringsgruppe som medførte høyere kostnader til møtegodtgjørelser for medlemmene i kontrollutvalget og styringsgruppen. Det har i 2016 blitt utbetalt møtegodtgjørelse for siste delen av 2015. Det har også vært budsjettet for lavt på posten Møtegodtgjørelser for 2016 som gjør at overforbruket på posten blir enda større. Det er derfor i budsjettet for 2017 lagt inn en betraktelig økning på utgiftene til Møtegodtgjørelse. Det er også brukt kr. 1 200 på litteratur som er abonnement på fagbladet Kommunerevisoren til kontrollutvalgets medlemmer. På posten «Kontrolltjenester (Inkl. selskapskontroll)» utgjør kr. 7 000 revisjonens arbeid med utarbeidelse av Plan for selskapskontroll 2016-2019 og kr. 39 200 kr på revisjonsrapporten om anskaffelsene av helsetjenester som ble behandlet i kontrollutvalget 8. juni 2016.

8. KONTROLLUTVALGETS ARBEID – MØTER OG SAKER

Kontrollutvalget har i 2016 avholdt 7 møter og behandlet 44 saker. Det har for kontrollutvalget vært et krevende år med høy arbeidsintensitet. I løpet av 2016 har man behandlet plan for forvaltningsrevisjon og selskapskontroll som vil påvirke utvalgets arbeid de neste årene og i tillegg har saken om innkjøp av helsetjenester krevd mye tid og ressurser. Det har gjort at utvalget har vært nødt til å prioritere bort andre aktuelle saker i 2016. Totalt sett har man derfor behandlet noe færre saker enn tidligere år med en nedgang fra 47 saker i 2015. Det har blitt avholdt et ekstra kontrollutvalgsmøte mot de planlagte 6 møtene og styringsgruppen som ble opprettet av kommunestyret i forbindelse med saken om kjøp av helsetjenester har gjennomført 7 møter i 2016.

Stortinget har vedtatt å oppheve kommuneloven § 77 nr. 8. Det innebærer at kontrollutvalget i likhet med andre folkevalgte organ som hovedregel skal holde åpne møter. Lovendringen trådte i kraft fra 01.07.2013. Sakskart, saksdokumenter og protokoller legges løpende ut på kommunens og sekretariatets hjemmeside.

Utvalget ønsker å ha oppdatert informasjon om kommunens virksomhet, og samtidig gjøre egen funksjon mer kjent. Administrasjonen har ved flere anledninger blitt invitert til kontrollutvalget for å orientere om forskjellige virksomhetsområder i kommunen.

Kontrollutvalget ønsker å være synlig og ha god kontakt med kommunens ledelse. Saken om kjøp av helsetjenester har gitt et stort mediefokus på kontrollutvalget og pressen har vært tilstede på de fleste møtene i 2016. Rådmannen samt representanter for rådmannen har deltatt på flere av utvalgets møter, noe kontrollutvalget oppfatter som en styrke i sitt arbeid. Kontrollutvalget er fornøyd med det samarbeidet man har med rådmannen og den øvrige administrasjonen.

Det er viktig med en god kommunikasjon mellom kommunestyret og kontrollutvalget. Ordføreren har en sentral rolle i denne kommunikasjonen og har deltatt i flere av kontrollutvalgets møter gjennom året. Dette er med på å styrke og fremheve kontrollutvalget som kommunestyrets kontrollorgan ovenfor administrasjonen.

En stor del av kontrollutvalgets saksbehandling omfatter forhold utvalget er pålagt å arbeide med, gjennom kravene i kommuneloven § 77 og forskrift om kontrollutvalg. Hvilket fokus som velges i de ulike arbeidsoppgavene er det i stor grad opp til utvalget å definere selv.

Kontrollutvalget kan etter anmodning fra kommunestyret, etter innspill fra innbyggere eller på eget initiativ ta opp forhold ved kommunens virksomhet, som kan knyttes til utvalgets tilsynsarbeid. Kontrollutvalget er også opptatt av hvordan kommunen følger opp rapporter fra andre tilsyn.

I det følgende har vi trukket frem noen av sakene som har vært behandlet i løpet av året 2016. Regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og selskapskontroller er trukket ut som egne kapitler henholdsvis kapittel 9, 10 og 11. I kapittel 12 vil det redegjøres for kontrollutvalgets arbeid med innkjøpsaken i Helse og omsorgssektoren.

- Oppfølgende selskapskontroll IKT-Agder Driftssenter IKS
- Plan for forvaltningsrevisjon 2016-2019
- Orientering om Grimstad kommune sin internkontroll
- Årsmelding 2015 for Grimstad kontrollutvalg
- Revisors egenvurdering av uavhengighet 2016
- Aust-Agder Revisjon IKS engasjementsbrev
- Årsregnskap 2015 for Grimstad Bolig- og tomteutvikling KF
- Årsregnskap 2015 Grimstad kulturhus KF
- Årsregnskap og årsmelding 2015 Grimstad kommune
- Forvaltningsrevisjon Byggesaksbehandling – Grimstad kommune
- Årsrapport og årsregnskap 2015 Kemneren i Grimstad
- Første tertialrapport 2016 Grimstad kommune
- Kjøp av tjenester i helse og omsorgssektoren

- Saksbehandlingen i byggesaksenheten
- Statlige tilsyn Grimstad kommune 2015
- Oppfølging av sak 38/15 – Tilsyn av Matrikkelen i Grimstad kommune
- Felles statlige tilsynskalender 2016 for Grimstad kommune
- Orientering om den økonomiske situasjonen etter 1 halvår 2016 i Grimstad kommune
- Tilsyn vedrørende beredskap i vannforsyningssystemet
- Budsjett for kontroll, tilsyn og revisjon 2017 Grimstad kommune
- Notat til kontrollutvalget fra rådmannen vedr. Endringer i forskrift om offentlige anskaffelser
- Plan for selskapskontroll 2016-2019
- Overordnet revisjonsstrategi for regnskapsrevisjon 2016
- Møte og arbeidsplan 2017 Grimstad kontrollutvalg
- Orientering om andre tertial 2016
- Statlige midler til styrking av skolehelsetjenesten
- Sluttrapport – Ny alminnelig taksering av alle eiendommer i Grimstad kommune- Eiendomsskatt

9. REGNSKAPSREVISJON

Revisjon av årsregnskapet er en helt sentral del av kommunens egenkontroll. Revisor skal gi trygghet for at en kan stole på informasjonen kommunen gir om sin økonomi. Dette er en viktig oppgave. Revisor er en uavhengig og objektiv tredjeperson som gjennom sine kontroller kan avdekke og forebygge feil og mangler i den økonomiske rapporteringen. Revisor vil i tillegg veilede kommunen for å bidra til å forebygge og avdekke feil og misligheter.

Kontrollutvalget skal påse at kommunen blir revidert på en betryggende måte. Utvalget er derfor avhengig av at revisor gir tilstrekkelig rapportering om revisjonsarbeidet. At kontrollutvalget og revisor har en god dialog og god forståelse av sine oppgaver, er viktige forutsetninger for å være trygg på at revisjonsarbeidet blir forsvarlig utført.

Revisjonen avgir en revisjonsberetning av de kommunale foretakene og kommunens årsregnskap til kontrollutvalget. I tillegg til avgitte beretninger og uttalelser mottar kontrollutvalget jevnlig i møter informasjon om utført regnskapsrevisjon. Nytt i 2016 er at hovedrevisor har presentert den overordnede regnskapsrevisjonsstrategien for kontrollutvalget. Kontrollutvalget har gitt uttrykk for at det gjøres mye godt arbeid innenfor området regnskapsrevisjon og at de er fornøyd med måten revisjonen løser oppdraget på.

10. FORVALTNINGSREVISJON

Forvaltningsrevisjon er et verktøy som kommunestyret og kontrollutvalget skal bruke for å sikre at kommunen drives på en måte som ivaretar innbyggernes behov og rettigheter best mulig. Forvaltningsrevisjon er en av de pålagte oppgavene til kontrollutvalget. Gjennom

forvaltningsrevisjon kan kontrollutvalget undersøke om kommunen etterlever regelverk, når fastsatte mål, og om ressursene forvaltes på en effektiv måte.

Kontrollutvalget har vært delaktig i valg av tema og utforming av problemstillinger basert på en risiko- og vesentlighetsvurdering, innenfor de rammer som er gitt av kommunestyret. Kontrollutvalget er delegert myndighet til å bestemme hvordan avsatte ressurser til forvaltningsrevisjon skal benyttes, og revisjonen har gjennomført forvaltningsrevisjonen i henhold til faglige krav i løpet av valgperioden.

Selv om det er spesifikke krav til gjennomføring av en forvaltningsrevisjon, er det viktig at kontrollutvalget involverer seg i valg av problemstillinger, avgrensninger og tilnærming. Forvaltningsrevisjon gir kontrollutvalget muligheten til å gå i dybden i ulike saksforhold, innen ethvert virksomhetsområde i kommunen. Forvaltningsrevisjon vil derfor kunne ha høy nytteverdi, både i utvalgets kontrollvirksomhet, og i kommunens internkontroll og forbedringsarbeid.

Kontrollutvalget skal minst en gang i valgperioden og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert, utarbeide en plan for forvaltningsrevisjon. Planen skal vedtas av kommunestyret selv, men kommunestyret kan delegere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planperioden.

Kontrollutvalget har i 2016 behandlet forvaltningsrevisjonsrapporten Byggesaksbehandling og vedtatt en ny Plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2016-2019.

Forvaltningsrevisjonen Byggesaksbehandling ble behandlet av kontrollutvalget i møte 29.04.2016 og ble gjennomført av Aust-Agder Revisjon IKS. Rapporten konkluderte med at byggesaksbehandlingen i kommunen i all hovedsak er i henholdt til formelle krav og forventninger. Revisjonen påpekte i tillegg at enheten ikke hadde et skriftlig og helhetlig internkontrollsystem og at det ikke var funnet dokumentasjon på om kommunen hadde overholdt sin tilsynsplikter for 2014. Kontrollutvalget valgte å oversende rapporten til kommunestyret med følgende forslag til vedtak:

«Kommunestyret ta rapporten «Byggesaksbehandling» til orientering og ber rådmannen følge opp anbefalingene i rapporten.

Kommunestyret ber om at det iverksettes tiltak for å utarbeide et helhetlig internkontrollsystem for saksbehandlingen i byggesaksavdelingen.

Kommunestyret ber om at tilsynsfunksjonen i kommunen, med grunnlag i tilsynsstrategien, blir fulgt opp.»

Kommunestyret behandlet rapporten i møte 20.06.2016 sak PS 92/16 og vedtok enstemmig kontrollutvalgets forslag til vedtak.

Aust-Agder Revisjon IKS utarbeidet et forslag til plan for forvaltningsrevisjon basert på en overordnet analyse av kommunen. Revisjonen foreslo følgende prosjekter i perioden:

- Budsjettering og økonomistyring i Helse og omsorg
- Eldreomsorg – Institusjon og hjemmetjenester
- Barnevernstjenesten

I møtet 17.02.2016 behandlet kontrollutvalget overordnet analyse og plan for forvaltningsrevisjon 2016-2019 for Grimstad kommune. Kontrollutvalget var enig i den foreslåtte planen og vedtok enstemmig å oversende planen til kommunestyret med følgende forslag til vedtak:

«Kommunestyret tar overordnet analyse til orientering og vedtar plan for forvaltningsrevisjon for 2016-2019 som den foreligger.

Kontrollutvalget gis myndighet til å endre planen i perioden, og utvalget rullerer planen etter 2 år.»

Kommunestyret vedtok i møte 29.03.2016 enstemmig kontrollutvalgets forslag til vedtak. På grunn av arbeidet med innkjøpssaken er det ikke igangsatt noen forvaltningsrevisjoner i 2016.

11. SELSKAPSKONTROLL

Selskapskontroll er en av de pålagte oppgavene til kontrollutvalget og er et viktig virkemiddel for å sikre at selskapene underlegges demokratisk styring og kontroll. Kontrollutvalget har i 2016 behandlet en selskapskontroll av IKT-Agder driftssenter IKS. Dette var en oppfølging av en tidligere selskapskontroll gjennomført i 2009. I rapporten fra 2009 kom revisjonen med 6 anbefalinger til IKT Agder driftssenter IKS og 7 anbefalinger til Grimstad kommune. Den oppfølgende selskapskontrollen vurderte hvorvidt IKT Agder driftssenter IKS og Grimstad kommune hadde fulgt opp anbefalingene. Revisjonen konkluderte i rapporten med at selskapet og kommunen hadde fulgt opp anbefalingene på en tilfredsstillende måte. Kontrollutvalget behandlet rapporten i møte 17.02.2016 og fattet følgende vedtak i saken:

«Kontrollutvalget tar saken til orientering og sier seg fornøyd med hvordan Grimstad kommune og Agder IKT driftssenter IKS har fulgt opp revisjonens anbefalinger».

Kontrollutvalget har i 2016 behandlet plan for selskapskontroll for perioden 2016-2019. Det ble i kontrollutvalgets møte 08.09.2015 bestilt en analyse og et forslag til plan for selskapskontroll 2016-2019 fra revisjonen. I møtet 19.10.2016 presenterte revisjonen sitt forslag til plan for selskapskontroll for kontrollutvalget og følgende forslag til vedtak ble sendt over til kommunestyret:

«Kommunestyret vedtar plan for selskapskontroll 2016-2019 som den foreligger, med følgende prosjekter prioritert:

- Grimstad eiendomsutvikling AS
- Konesjonskraft IKS
- Kommunens overordnede eierskap og eierstyring

Kommunestyret gir kontrollutvalget myndighet til å endre planen i planperioden.»

Kommunestyret vedtok enstemmig kontrollutvalgets forslag til vedtak.

12. INNKJØPSSAKEN I HELSE OG OMSORGSSEKTOREN

Våren 2016 ble leder av kontrollutvalget kontaktet av en ansatt i kommunen som orienterte om mulige kritikkverdige forhold rundt kommunens anskaffelser av helsetjenester de siste årene. I april 2016 ble det gjennomført et møte mellom kontrollutvalgets leder, kontrollutvalgets sekretær, daglig leder i revisjonen og den ansatte. Den ansatte anså seg selv om en varsler og påberopte seg varslervernet og ønsket i forbli anonym. I kontrollutvalgets møte 27.04.2016 sak 15/16 orienterte leder av kontrollutvalget resten av utvalget om informasjonen man hadde fått fra varsleren og varslers ønske om anonymitet. I tråd med dette ble varslers identitet ikke delt med resten av utvalget og det var en enighet om at man skulle unngå å nevne at det hadde vært en varslere i saken.

Kontrollutvalget vedtok i møtet å be revisjonen innhente en oversikt over de ti største leverandørene i helse og omsorgssektoren med underliggende avtaler og vurdere anskaffelsesprosedyrene sett i lys av regelverket om offentlige anskaffelser. Revisjonen la frem resultatet av sine undersøkelser i kontrollutvalgets møte 08.06.2016. I rapporten konkluderer revisjonen med at det er en gjennomgående mangel på dokumentasjon på etterlevelsen av lov om offentlige anskaffelser og kommunens eget innkjøpsreglement. Det ble påpekt at det i de fleste tilfellene mangler dokumentasjon på at det er gjennomført konkurranser, anskaffelsesprosedyrer og anskaffelsesprotokoll. Revisjonen fant heller ikke dokumentasjon på hvorfor kommunen har valgt å ikke følge de vanlige konkurranseprinsipper. Fra kontrollutvalgets møte i april til juni-møtet var det flere oppslag i media om saken. På bakgrunn av dette vedtok kontrollutvalget om å be kommunestyret nedsette en styringsgruppe som fikk i oppdrag å sørge for at det gjennomføres en eksternt undersøkelse av anskaffelsespraksisen i helse og omsorg og vurdere rutiner organisering, roller og ansvar for gjennomføring av innkjøp har vært i henhold til lov, reglementer og kommunens etiske retningslinjer. Det ble også foreslått å sette en foreløpig kostnadsramme for undersøkelsene på inntil NOK 400 000.

Kommunestyret behandlet saken 20.06.2016 og det ble nedsatt en styringsgruppe bestående av Gunnar Topland, Tore Fredvig Erichsen og Eli Skaiaa, med bistand fra daglig leder i Aust-Agder Revisjon IKS og kontrollutvalgets sekretær. Styringsgruppen fikk i oppdrag å utarbeide forslag til mandat og opplegg for gjennomføringen av den eksterne undersøkelsen. Styringsgruppen utarbeidet et forslag til mandat som ble behandlet i ekstraordinært kontrollutvalgsmøte 30.06.2016. Kontrollutvalgets forslag til mandat ble enstemmig godkjent av formannskapet 01.07.2016. Fem leverandører ble invitert til å komme med tilbud for å gjennomføre undersøkelsene og tre av disse valgte å gi tilbud. I kontrollutvalgets møte 07.09.2016 fikk hver av de tre tilbyderne presentert tilbudet sitt og BDO ble valgt ut til å gjennomføre undersøkelsene. I sine undersøkelser skulle BDO besvare følgende problemstillinger:

1. Hvordan har Grimstad organisert seg i forbindelse med planlegging og gjennomføring av tjenestekjøp med tanke på roller, funksjoner og ansvar?
2. Har det blitt foretatt kjøp av helsetjenester av ansatte som har vært inhabile til å gjøre dette?
3. Har kommunen kjøpt tjenester som ikke er blitt levert?

4. Er inngåtte avtaler i 2016 i henhold til regelverket?
5. I hvilken grad har kommunen implementert systemer, rutiner og praksis som sikrer gode innkjøpsprosesser og betryggende internkontroll.

BDO startet arbeidet omgående og leverte sin rapport til behandling i kontrollutvalgets møte 07.12.2016. I rapporten konkluderte BDO i hovedsak med følgende:

- BDO sin vurdering er at kommunen har et bra innkjøpsregelverk som er tilgjengelig for ansatte i kommunen på intranettet, men at det er store mangler med implementeringen av tiltak for å sikre gode innkjøpsprosesser. BDO sin oppfatning er at dette tyder på svak eller manglende ledelse i kommunen.
- På problemstillingen om det var kjøpt helsetjenester av ansatte som var inhabile til dette skriver BDO at man ikke kan utelukke at en person som har vært inhabil kan vært med på tilretteleggingen for grunnlaget for avgjørelsen om å bruke et selskap og at det er sannsynlig at det har skjedd ved et tilfelle. Samtidig påpekes det at en inhabil tjenestemann kan delta i behandlingen av en sak dersom utsettelse ikke kan skje uten vesentlige ulempe eller skadevirkning.
- BDO fant et tilfelle av hvor en tjeneste som var bestilt ikke var blitt levert og at kommunen betalte for tjenesten.
- Det ble på spørsmålet om de nye avtalene inngått i 2016 var i henhold til regelverket konkludert med at de inngåtte rammeavtalene var i strid med regelverket.

Rapporten ble behandlet i kontrollutvalgets møte 07.12.2016 og kontrollutvalget fattet følgende enstemmige vedtak i saken:

«Kontrollutvalget innstiller til kommunestyret:

Kommunestyret ber rådmannen følge opp anbefalingene i BDOs rapport av 7 desember 2016 vedrørende kjøp av helsetjenester i Grimstad kommune, legge frem en skriftlig plan for Kontrollutvalget om gjennomføring av tiltak samt jevnlig rapportere skriftlig til Kontrollutvalget om fremdriften i dette arbeidet.

Kommunestyret ber rådmannen om å sørge for at kommunen får på plass nye avtaler i tråd med lov og forskrift om offentlige anskaffelser.

Kontrollutvalget følger opp de forhold som er kommet i rapporten vedrørende varsling.»

Kommunestyret fikk oversendt saken til behandling i møte 30.01.2017.

1. KONKLUSJON OG AVSLUTTENDE KOMMENTARER

Kontrollutvalgets årsmelding for 2016 legges med dette frem for kommunestyret til orientering. Ved å se årsplan og årsmelding for 2016 i sammenheng, kan kommunestyret se om de vedtatte oppgaver og målsettinger for kontrollutvalget er eller blir fulgt opp.

Grimstad, 27. April 2017

Gunnar Topland
Leder

Sander Haga Ask
Sekretær